

7
9681

M. D. STOENESCU

AVOCAT — CRAIOVA

Un proiect vechi de Constituție

Intocmit de

EMANUEL KINEZU

la 1857.

Prețul 4 lei

Institutul de Arte Grafice

„SAMITCA“

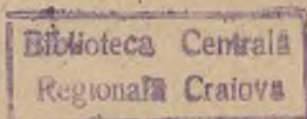
Soc. anonimă — Craiova

1920.

9681

Studii de drept constituțional

— II —

DEM. D. STOENESCU

AVOCAT — CRAIOVA

Un proiect vechi de Constituție

Intocmit de

EMANUEL KINEZU

la 1857.

Institutul de Arte Grafice

„SAMITCA”

Soc. anonimă — Craiova

1920.

Un proiect vechi de Constituție

Intocmit de Emanuel Kinezu la 1857

La 1914 la Fălticeni, în Tipografia Iosef Bendt, d-l Artur Gorovei, în deobște cunoscutul folclorist, a publicat o broșură de 42 pagini, cu titulatura „**primul proiect de Constituție** întocmit de Comisiunea Centrală din 1859”.

În cuvintele publicate înaintea proiectului de Constituție d-l Artur Gorovei, arată cum mulțumită bunăvoinței d-lui D. Stourdza-Boureni poate să publice acest prim concept de Constituție alcătuit de principele Stourdza, extras din două caete, manuscrise formate din coli întregi.

D-sa arată, că ar fi interesant „să se publice primul concept al principelui Stourdza cu suprimările, adăsurile și schimbările făcute de el, precum și amendamentele celorlalți membrii din comitet”¹⁾ și ne promite o nouă ediție în acest sens.

Istoria vechiului drept românesc, atrăgându-mi atenția de multă vreme, prin interesantele și variatele lucrări necunoscute, ce sunt prin bibliotecile publice și particulare, mi-au dat prilejul, ca în această chestiune să gădesc „proiectul de Constituțiunea Princi-

¹⁾ Artur Gorovei, *Primul proiect de Constituție* întocmit de Comisiunea Centrală din 1859, pag. 5.

patelor-Unite* publicat încă dela 1861 de Mihail Kogălniceanu ¹⁾.

D-l Gorovei greșeste, când intitulează proiectul de Constituție din 1859 „primul proiect de Constituție”, de oarece în istoria dreptului Constituțional la noi se cunosc și alte proiecte mai vechi de Constituție.

Astfel: A. D. Xenopol, în ședința dela 27 Martie 1898 a Academiei Române, a făcut o interesantă comunicare, arătând, că la 1822 s'a redactat de elementele turburătoare ale țării o Constituțiune, de un interes deosebit „unul din actele cele mai importante ale trecutului nostru, acela ce conținea cea dintâi manifestare politică a cugetării liberale” ²⁾.

Aceasta ar fi primul proiect de Constituție.

D-l Dimitre Onciul, într-o lucrare a sa, după ce ne spune cuvinte interesante despre proiectul din 1822 ³⁾,

¹⁾ Coperta poartă următoarele cuvinte: „proiectul de Constituțiunea Principatelor-Unite, Moldova și Țara Românească; elaborată de Comisiunea Centrală și protocoalele Comisiunii Centrale atîngătoare de Constituțiune publicate de M. Kogălniceanu, deputat de Focșani și fost membru al Comisiunii Centrale din partea Adunării Moldaviei, vol. I, proiectul de Constituție și discuțiunea generală, Iasi, tipografia Minervei, Podul Lungu, 1861, prețul unui exemplar 14 lei, pagine 252. Nu știu dacă vol. II va fi fost publicat.

Lucrarea fiind importantă, ca document-istoric și nemai fiind la îndemîna nimănui, ar fi o dăruire reeditarea ei.

²⁾ A. D. Xenopol, *primul proiect de Constituțiune a Moldovei* din 1822. Originele partidului conservator și ale celui liberal. București, tipografia Göbl, 1898, extras din Analele Academiei Române, seria II, tome XX, memoriile secțiunii istoriei, 62 pagine.

S'a reeditat și în vol. I din *Istoria Partidelor politice în România*, partea II, pag. 574-605.

³⁾ D. Onciul, *Din istoria României*, București, editura librăriei Socer & Comp. f. d. la pag. 56.

ne dă detalii mai departe ¹⁾, că la 1848 „în țara Românească, un comitet revoluționar a întocmit un **proiect de Constituție**, după ideile republicane din Franța, cu vederi mai radicale decât ale partidului național din Moldova.

„În 11 iunie o deputație, venind în lungă procesiune la palatul domnesc, prezintă domnitorului noua Constituție ²⁾ (proclamată în 9 iunie la Islaz) spre semnare. George Bibescu, silit să o semneze, abdică după două zile, necăuzând a se opune nici mișcării revoluționare, nici Rusiei³⁾.

Acesta ar fi al doilea proiect de Constituție.

Noi, am găsit un **al treilea proiect de Constituție** redactat de Emanuel Kinezu și publicat la 1857 la Bruxelles ⁴⁾ pe care-l publicăm aici, ca un omagiu pentru viitoarea modificare a Constituției pe care Parlamentul „Unirei” în sesiunea 1919/1920 trebuia să o realizeze. Ceeace însă nu s'a făcut atunci din cauza dizolvării se va face cu siguranță, de viitorul Parlament, aducându-se radicale schimbări. Socotesc că nu este fără folos publicarea din nou a proiectului

¹⁾ *Idem.*, pag. 60.

²⁾ Proiectul de Constituție din 1848 este publicat în volumul lui C. Colescu-Vartic, *1848, zile revoluționare*, București, tip. Gobl, 1898, la paginile 459—479. (Lucrarea ne-a fost indicată de d-l Oneiul, căruia îi aducem aici mulțumirile noastre).

³⁾ Emanuel Kinezu, *Constituțiunea României reîntegrată sau schiță pentru o Constituție în România*, Bruxelles, imprimerie G. Glyot & Staflaux fils, rue de Schaerbeck 12, 1857.

— Lucrarea este tipărită cu litere cursive, în două părți. Prima parte: considerente constituționale; a doua parte: proiectul de Constituție.

— Intrucât această broșură se găsește foarte rar ne vom face o datorie s'o reedităm, în întregime, în „biblioteca juridică” pe care o publicăm la Craiova din 1919.

de Constituțiune al Craioveanului care a intrat în domeniul uitării¹⁾.

Proiectul de Constituție din 1859 al Comisiunii Centrale din Focșani, publicat de d-l Artur Gorovei, ar fi deci al patrulea proiect.

Sunt convins, însă, că vor mai fi și alte proiecte unele în stare de manuscrise, care se găsesc prin rafturile bibliotecilor publice²⁾ sau particulare, așteptând ca cercetătorii să scuture praful de pe ele.

D. D. St.

¹⁾ O biografie detaliată a publicat profesorul Aurel Mircea, în revista *Democrația Olteană*, Anul I, No. 9, din 1 August 1919, pag. 157—163.

²⁾ Schița de Constituție a lui Kinezu, în broșura tipărită la Bruxelles, am găsit-o în *Biblioteca universității din Iași*.

Redacțiunea Constituției

Dispozițiuni Generale

Le peuple qui a la souveraine puissance doit faire par lui même tout ce qu'il peut bien faire, et ce qu'il ne peut pas bien faire il faut qu'il le fasse par ses ministres.

Montesquieu, *Spirit. Legilor*, Cap. III, Cap. II.

1. Românii sunt un singur popor.
2. Poporul român se socotește toată populațiunea ce locuiește pământurile numite țara Românească, Moldavia și Basarabia până la granița ce servă de hotar cu Rusia între Hotin și Lacul sărat.
3. Suveranitatea la Români rezidă în popor.
4. Ea alcătuiește Cetatea sau statul Românilor.
5. O lege este pentru toți Românii.
6. Toți Românii se socotesc cetățeni.
7. Majoritatea pentru a exercita în cetatea Românilor dreptul de cetățean este de 25 ani împliniți și pentru a exercita puterea de 30 de ani intrat.
8. Dreptul de cetățean este obligativ.
9. Nici un Român nu va putea purta insigne sau titule străine fără primirea unanimă a reprezentanților poporului: Tribunalul și Domnul.
10. Nici un cetățean nu poate fi primit în cetate mai mult de 24 ore, decât cu o hotărîre adhoc. Nici o arestare preventivă în cetate nu poate fi mai lungă decât trei luni fără hotărîre judecătorească după toate formele. Nici o închisoare nu poate fi mai lungă de 30 de ani. Orice crimă se prescrie în treizeci de ani.

11. Nici un domiciliu nu poate fi violat fără hotărâre înscrisă a magistraturei prepușe.

12. Nici un Român nu poate fi osândit decât pentru faptă săvârșită.

13. Ecziulul, deportațiunea, privigerea polițienească fiind principii de tiranie derivând din despotism și prin urmare atentatorii libertății, nu vor putea fi sub nici un cuvânt înființate în cetatea Românilor.

14. Osânda la Români este moartea civilă, închisoarea și ștreangul.

15. Osânda corporală nu se va pronunța decât pentru greșeli.

16. Osânda de moarte nu se va pronunța decât pentru crimine de stat.

17. Crimină de stat pasibilă de moarte este uzurpațiunea în total a puterilor publice ori a unia dintr'ânsele.

18. Uzurpațiunea este orice urmare afară din constituțiune din partea acelor delegați în cetate cu puterile publice.

19. Hotărîrea definitivă la moarte o are majoritatea absolută a Senatului.

20. Nimeni nu va putea fi judecat, osândit și pedepsit decât de autoritatea constituită.

21. Toate poverile Statului le poartă de o potrivă toți Români.

22. Protecțiunea nu poate fi grevată de impozitțiuni din partea Statului.

23. Poporul își exercită libertatea prin presă și meetinguri sau cluburi.

24. Poporul își exercită suveranitatea prin cetățeni și prin Domn.

25. Cetățenii sunt toți Români valizi și independenți.

26. Valizi și independenți se socotesc aceia ce nu vor fi sub epitropi, sau prizonieri ai Statului, și vor

și lege și scrie încât să-și poată însemna la alegeri buletinul voinței sale.

27. Domnul este alesul după prescripțiunea Constituțiunei.

28. Cetățenii se strâng în colegiuri pe județe că să-și aleagă delegați pentru puterea Constituantă și pentru puterile publice.

29. Una este puterea Constituantă. Ea hotărăște legile constitutive ale țării și reprezentantul ei în Domnie.

30. Patru sunt puterile publice: Domnul, Tribunalul, Senatul, Judecătorii.

31. Ele alcătuiesc guvernământul.

32. Una este puterea domnitoare: Domnul.

33. În numele Domnului se va legiui, administra și judeca.

34. Tribunalul va avea puterea legislativă.

35. Senatul va avea puterea executivă și administrativă.

36. Puterea judecătorească va rezida în tribunate speciale.

37. Nici o lege nu se va putea face fără concursul reprezentanților națiunei.

38. Nici un act nu poate fi executat fără iscălitura unui ministru.

39. Nici o hotărîre nu poate fi dată decât de către tribunalele constituante.

40. Miniștrii Domnului sunt: Șefii departamentelor administrațiunii, procurorii tribunalelor, generalii șefi comandând în rezel, reprezentanții săi legați ori ambasadorii.

41. Toți ceilalți impiegați ai Statului sînt funcționari ai Statului.

42. Mijloacele de apărare ale cetății române vor fi românii chiar.

43. Pentru acest slărsit se vor organiza militărește în cât să constituie o forță armată.

44. Forța armată se va organiza în trei clase: 1. oștirea de linie, 2. gendarmeria, 3. guardia națională.

45. Nimeni nu va putea face parte a forței armate dacă nu va fi român de neam or cetățean român.

46. Domnul este comandorul cap al forței armată.

47. Se vor organiza autorități municipale în localitățile mai însemnate care se vor ocupa de interesele particulare ale fiecărei localități.

Constituanta

1. În Constituanta rezidă puterea suverană a poporului în desăvârșita ei întregime.

2. Poporul se va împărți în colegiuri electorale.

3. Colegiuri vor fi atâtea câte județe va avea țara care locuiește poporul român.

4. Fiecare colegiu alege câte un număr barecare de delegați (vechili) cari sunt trimiși în capitală ca să alcătuească Adunarea Constituanta.

5. Ei se numesc deputați constituanti.

6. Numărul lor va fi în raport cu populațiunea, unul pentru 5000 de locuitori.

7. Constituanta trage din sânul său un comitet de doisprezece.

8. Ei vor prezida Adunarea ca să proceadă la lucrare.

9. Ei vor primi lista candidaților de Domnie trimisă de Senat.

10. Ei după majoritate vor alege încă doi candidați lângă cei trei.

11. Acești doi candidați pot fi luați din cei afară de Senat.

12. Candidații de Domnie nu pot fi decât cinci.

13. Constituanta nu poate ședeă în permanență decât cinci zile.

14. Trei zile înainte alegerii Domnului va cerceta proiectele trimise de către tribunat pentru legile constituției.

15. În aceste trei zile se va vota și se vor lepăda or se vor întoarce în Constituție toate modificările ce se vor găsi cu cale a se face constituției.

16. Deciziunile Constituantei se pot da prin aclamație sau prin votare secretă.

17. Deciziunea Constituantei pentru alegerea Domnului se dă prin votare secretă.

D o m n u l

1. Înalta putere a suveranității poporului român se va încredința unui Domn ales din națiune.

2. Domnul trebuie să fie român și cetățean român. El poate să fie or să nu fie senator.

3. Domnul trebuie să fie născut din mamă și din tată români și pe pământ ce locuiește națiunea română.

4. Domnul se alege de popul prin o constituantă.

5. Domnul se alege pe viață.

6. Persoana lui este sacră și neviolabilă.

7. Domnul domnește și guvernează.

8. Constituția dă Domnului privilegiul de a domni și dreptul de a guverna.

9. Domnul domnește prin urmare cum voește, dar guvernează după legi.

10. Domnul domnește singur; administrează prin Senat; legiuiește prin tribunat; judecă prin judecători.

11. Domnul nu dă nici o socoteală de actele sale; Miniștrii-lui sunt răspunzători pentru dânsul.

12. Prerogativa Domnului este:

a) A propune legi prin miniștrii săi camerei tribunilor.

b) A înălța în ranguri.

c) A micșora pedeapsa celor osândiți în statul civil.

d) A primi recomandățiunile miniștrilor pentru cei cu merit.

e) A răsplăti pe cei cu merit.

f) A încuraja virtutea și industria.

13. Drepturile Domnului sunt:

a) A privilegia în cetate.

b) A reprezenta cetatea afară.

c) A hotări rezelul ori pacea.

d) A face tractate cu alte Staturi.

e) A sancționa actele camerei tribunilor.

f) A le întoarce cu amendamente odată pentru totdeauna.

g) A le sancționa când i se vor trimite de al doilea oară fără nici o schimbare, ori a dizolva legislatura, chemând imediat alta.

h) A le sancționa când o al doilea legislatură din inițiativa lui ori pe drumul Constituției stăruiește a se supune sancțiunii nefăcându-le nici o schimbare.

i) A dizolva când va șocoti de cuviință o legislatură, chemând numai decât alta.

j) A crea senatori.

k) A institui miniștrii în capul administrațiunei, procurori pe lângă autoritățile judecătorești; legați ori ambasadori ca să-l reprezinte puterilor străine; șefi comandând în capul oștirilor, adevă generali.

l) A aproba alegerea funcționarilor celor mari de către miniștrii. Funcționarii mari se socotesc; atașați lângă legațiuni și ambasade și secretarii lor; membrii înaltei curți judecătorești, ai tribunalelor de întâia instanță și grefierilor; substituiți procurorilor, șefi oștirilor până la comandir de peloton inclusiv; directorii de-

partamentelor și șefii secțiunilor ministeriale; administratorii județelor și subadministratorii și secretarii lor; șefii așezămintelor de faceri de bine, de venituri ale Statului, de exploatațiuni a bogățiilor publice.

m) A da în judecată pe funcționarii abătuți.

n) A primi petițiunile locuitorilor.

o) A convoca Senatul și Tribunalul.

p) A comanda oștirile prin miniștrii săi.

14. Domnul are dreptul de a-și numi din Senat un regent.

15. Domnul singur poartă titlu de „Măria Sa” fiindcă singur este principele în cetate.

16. Regentul singur va putea purta titlul de „Excelență”.

17. Regentul se realege or se schimbă cu Senatul comitet de mântuire publică, ce prezidă.

18. Regentul nu-și pierde votul său de senator.

19. El nu poate îndeplini nici o funcțiune în Stat.

20. El după drept prezidă Senatul al căruia este și membru.

21. El după drept intră în funcțiunea domnească îndată ce Domnul vine a lipsi.

22. El este dator în cele dintâi trei zile a convoca Senatul și Tribunalul, și în 33 zile cel mult a face moțiunea pentru convocarea Constituantei.

23. El pune sancțiunea sa asupra legii tribunalului pentru convocarea Constituantei, fără nici un fel de observațiune, și în soroc de cel mult trei zile.

24. El va aduna Constituanta cel mult după 56 de zile după legiuirea ei.

25. El va păzi aceste soroace sub osândă de uzurpațiune.

26. El după o sută de zile ale funcționării sale ca principe poate fi dat în judecata Senatului pentru abateri de către comitetul de mântuire publică.

27. Dacă în aceste o sută de zile Domnul nu se va fi înființat, cetatea este căzută, Societatea se găsește în revoluțiune.

Tribunatul

1. Tribunatul este puterea legislativă a țării.
2. El se va alcătui de o sută membrii.
3. Adunarea acestor delegați se va numi Camera tribunilor sau Tribunatul.
4. Numai Tribunatul poate face legi. Inițiative lor o are de împreună cu Domnul și cu Senatul.
5. Tribunatul se socotește complet când are majoritate.
6. Tribunii trebuiesc a fi români și cetățeni români.
7. Atribuțiunile Camerei tribunilor sunt:
 - a) A legiui toate cazurile de siluire legală în statul civil.
 - b) Repartițiunea contribuțiunilor.
 - c) Crearea veniturilor, îmbunătățirilor și cheltuelilor Statului.
 - d) Alcătuirea bugetului de trebuințe ale Statului.
 - e) Revista cheltuelilor pentru întreținerea Statului.
 - f) A duce prin petițiunea colectivă după majoritate la cunoștiința Domnului observațiunile sale asupra lucrării miniștrilor or a altor funcționari publici.
 - g) A da în judecata Senatului pe orice impiegat public abătut când va trece un an după o petițiune în consecință la care Domnul nu va fi făcut dreptate.
 - h) A cere miniștrilor socoteală despre gestiunea trebilor Statului.
 - i) A face proiecte de legi constitutive și ale deputa prin trei oratori Camerii constituante.
8. Tribunii se numesc de popor prin colegiuri electorale.

9. Ei sunt reprezentanții tuturor intereselor națiunii.
10. Tribunalul va ține un buletin exoficial prin care toate lucrările sale vor fi publicate.
11. Acest buletin se va numi: Tribuna Română.
12. Redactorul lui în șef va fi totdeauna un tribun.
13. Mitropolitul și Episcopii prezid tribunalul ai cărui sunt și membrii.

S e n a t u l

1. Senatul are puterea executivă și administrativă a țării.
2. Senatul conservă Cetatea Românilor.
3. Senatorii sunt apărătorii țării și ai constituțiunei.
4. Senatului este pusă toată grija și solitudinea pentru îmbunătățirile și punerile la cale ce vor fi trebuincioase pentru fericirea, gloria și puterea cetății românilor.
5. Senatorii se numesc de Domn.
6. Domnul de sine se numește senator pe acela ce va fi fost odată tribun și pe cetățeanul cu merit prin aprobațiunea Tribunalului.
7. Senatorii se numesc pe viață. Numărul lor nu este mărginit.
8. Un senator nu poate fi arestat decât după deciziunea Senatului—Komitet de mântuire publică.
9. Dreptul de senator nu se poate perde decât prin moarte civilă.
10. Domnul numai prin senatori va putea exercita puterea executivă și administrativă.
11. Senatul numai va putea da Statului minisțrii.—Minisțrii se vor socoti aceia pe care singur Domnul institue. Și pe funcționarii mari următori: membrii înaltei curți judecătorești, prezenții celorlalte tribunale,

administratorii județelor, colonelii oștirilor și locotenenților.

12. Numai din Senat Domnul va putea lua comisar pentru anchetele ce va avea a face. Arătările lor va avea valoare de dovadă legală.

13. Atribuțiunile Senatului sunt:

a) A alege din Senat trei candidați pentru domnie prin ședinți generale.

b) A alege pe mitropolit și pe Episcopi prin ședințe generale.

c) A cerceta prin comitet constituționalitatea, proiectelor de legi trimise de către Domn Tribunalului de a cerceta asemenea constituționalitatea legilor trimise la sancțiunea domnească de către tribunal.

Când proiectele domnești nu vor avea aprobațiunea Senatului—comitet nu vor putea fi trimis tribunalului.

Când legile Tribunalului nu vor avea aprobațiunea Senatului—comitet nu vor putea fi sancționate de Domn.

Când aceiaș lege este supusă fără nicio schimbare sancțiunei domnești de către o al. doilea legislatură, Senatul nu va mai putea vota asupra ei.

e) A pronuncia osânda de moarte prin sentința generală, transformând-o în înaltă curte judecătorească la cazurile prescise.

f) Legislațiunea religioasă prin ședinți generale.

g) A judeca și osândi abaterile împiegaților statului prin comisiuni întocmite de Domn. Personalul acestor comisiuni nu poate fi niciodată mai mic de trei.

h) A judeca și osândi abatările senatorilor împiegați ai Statului, prin ședință generală când pără lor va fi adresată de către tribunal.

i) A judeca și osândi prin comitet abaterile senatorilor împiegați ai Statului când vor fi dați în judecată de către Domn.

k) A judeca și osândi prin comitet pe toți ceilalți

impiegați ai Statului când vor fi dați în judecată de către Tribunal.

1) A alcătui prin ședințe generale orice proiect de interes național ce ar privi spre prosperitatea cetății române, a-l supune prin intermediul principelui Camerei Tribunalilor.

14. Senatul va avea ședințele sale la cinci ani odată dar va șede în permanență prin un comitet de doi sprezece tras din sânul său și prezidat de președintele Senatului.

15. Acest comitet se alcătuește prin votul Tribunalului.

16. Termenul său este o legislatură.

17. Membrii lui nu pot fi întrebuințați de Domn afară din capitală.

18. Acest comitet va îndeplini funcțiunea de Consiliu de Stat și se va numi *Senatul Comitet de mântuire publică* ¹⁾.

19. El are dreptul de a convoca Senatul or și când trebuința va cere.

20. Domnul asemenea ca șeful său poate convoca Senatul.

21. Convocarea extraordinară a Senatului se va face formulându-se motivul.

22. Domnul poate convoca extraordinar Senatul ca să-l consulte asupra intereselor națiunii.

¹⁾ Voind a ne servi cu numirile cele vechi acest comitet se poate numi *Curtea cochiavechilor*. Și acest așezământ nu este inovațiune, este antic, este aceea ce degenerase în aceea înaintea reorganizării la 1830 se numea *Divanul velleților boeri*. Descoperirea documentului publicat la Moldavia în acest an 1856, deși posterioară acestei scrieri prin publicitatea ei, cel puțin, dar este dovada necontestabilă.

Vom arăta într'un tratat special în care vom pune în paralelism instituțiunile noastre antice și uitate cu cele ce propunem, cum și cât ele sunt de identice (E. K.).

23. Senatul la o asemenea împrejurare are dreptul deciziei asupra obiectului consultat.

* 24. Îndată ce Domnul pierd Senatul după drept se socotește convocat.

25. El ține dupe datorie ședințele sale generale până la alegerea altui Domn.

26. Președinte al Senatului este regentul Domnului.

27. Când Domnul nu-și numește regent Senatul își dă un președinte după majoritate.

28. Președintele Senatului este dupe datorie locotenentul Domnului.

29. Președintele Senatului intră dupe drept în lista de trei candidați la Domnie.

30. Deciziunile Senatului vor avea numire de Senatus-konsulte.

31. Deciziunile comitetului de mântuire publică se vor numi *publiciste*.

32. Senatus-konsultele și publicistele sunt supuse sancțiunei Domnești.

33. Ele vor fi sancționate nemijlocit și fără observațiuni.

34. Ședințele Senatului sunt publice când sunt generale și facultative când sunt un comitet.

35. Senatul va publica un buletin, contradiu al lucrărilor sale de lună.

36. Redactorul său în șef va fi un senator.

37. Senatul se socotește complet când are majoritatea.

J u d e c ă t o r i i

1. Judecățile se vor căuta de către un corp special de judecători.

2. Nici o judecată nu se va putea face decât în virtutea legilor primite și dupe formele prescrise.

3. Nici o hotărîre judecătorească nu se va putea da decât de către tribunalele constituate. Numai judecătorilor este dată de constituție puterea de a aplica legile la cazurile particulare.

4. Instanți judecătorești vor fi două: Tribunalul de întâia instanță și înalta curte.

5. În tribunalele de întâia instanță cestiunea de fapt se va hotărî prin juriu.

6. Tribunalele de întâia instanță vor avea un procuror ministru al Domnului.

7. Hotărîrile tribunalelor de întâia instanță sunt supuse apelațiunii.

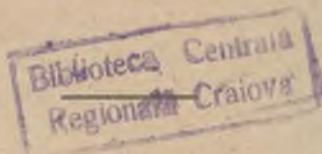
8. Hotărîrile înaltei Curți sunt fără apel.

9. Ele se sancționează de Domn fără nici o observațiune.

10. Unui judecător nu se poate lua funcțiunea decât pentru culpabilitate, și prin hotărîre a Senatului conform constituțiunii.

11. Camera legislativă va hotărî numărul și personalul tribunalelor după trebuință.

12. Or ce creațiune de tribunale extraordinare, or ce suspensiune or prescurtare de formă sunt în contra constituțiunii și punisabile ca uzurpațiune.

Constituțiunea politică

„Un principe domnind
Un senat administrând
Un tribunal legislând
Juriul judecând*.

Iată ce este constituția noastră; și iată ce stăruim
a voi să fie.

DE ACELAȘ:

Cuvântări:

- ¹⁰ Cuvântarea apel pentru subscriere la Societatea Anonimă pe acțiuni „Concordia” pentru aprovizionarea și ajutorul funcționarilor și profesioniștilor liberi din Craiova (1919).
²⁰ Cultul eroilor la Palatul Justiției din Craiova (25 Noembrie 1918).

Studii de istoria vechiului drept românesc:

Instituția Juratorilor (1903), epuizat.

Vechile legiuri românești:

Legiuirea Caragea (1905).

Legi adnotate:

- Legea asupra drepturilor proprietarilor* (1908) epuizat.
Legea asupra drepturilor proprietarilor (1915), ediția II, revăzută și completată.

Discuțiuni juridice, diverse:

Observațiuni la legea pentru vânzarea și fabricarea lumânărilor de ceară (1911).

Chestiuni de drept civil:

Dreptul mamei la succesiunea fiului ei în concurență cu frații și soția văduvă—art. 684 și 673 cod. civ.—(1916).

Chestiuni de procedură civilă:

- ¹⁰ *Jurnalul de admitere în principiu a acțiunii de portagiu are caracterul unei hotărâri definitive fiind susceptibil de apel* (1914).
²⁰ *Partea judecată în lipsă se poate folosi și de calea opoziției și de a apelului. Calculul termenului de apel și forma comunicării hotărârii pronunțată în lipsă* (1915).

Chestiuni de drept constituțional:

Cui aparțin drepturile de a declara rebel și de a încheia tratate de pace (1918).

Reviste:

- Democrația Olteană*, numai 1919.
Cronica Craiovei, în curs de apariție dela 1 Iunie 1919.
Cercul juridic, numai 1913.
Noua revistă Olteană, numai 1903/904.
Pagini Juridice, în curs de apariție, dela 1907.

Biblioteca Juridică:

- No. 1, *Eugen Stătescu*, Consiliul legislativ (1919).
No. 2, *Mihail Korné*, Efectul divergenței în corecțional (1920).
No. 3, *C. Hamangiu*, Proprietatea intelectuală, dreptul de autor (1920).
-